

MATE Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet/ Természetvédelmi Biológia Tanszék

Fehér Donát

A vörös vércse (*Falco tinnunculus*) biológiai védekezésben betöltött szerepe Zala vármegyében

Természetvédelmi mérnöki BSc, nappali munkarend

Dr. Kondorosy Előd István, egyetemi tanár, MATE Georgikon Campus

Dr. Klein Ákos, ügyvezető, Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

A vörös vércse világállománya nem veszélyeztetett, de az IUCN az európai és a világállományát is csökkenő állományúnak tartja. Magyarországon 1906 óta védett, természetvédelmi értéke 50 000 Ft.

Kutatásaim során a zalai állomány változását, illetve az agrártájakban betöltött szerepét vizsgáltam.

Terepi felméréseimet a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvánnyal közösen végeztem, a munka során az egész vármegyében ellenőriztük a költéseket, mind a vércsék, mind a gyöngybaglyok esetében, emellett pedig karbantartottuk, illetve kitakarítottuk azokat a ládákat amelyeknél ez szükséges volt. A felméréseken kívül költőládákat is készítettünk a vércsék és más madarak számára is. Az elmúlt évekre vonatkozó adatok a Madáratlasz Program, madármegfigyelési és a Tringa, madárgyűrűzési adatbázisból származnak, melyeket a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettől kaptam meg.

Nehézséget jelent, hogy a Madáratlasz Program adatbázisban nincs minden adat feltüntetve, ezáltal a különböző évek nagyon eltérő számokat mutatnak, de előfordulhat az is, hogy az évek közt valóban nagy az ingadozás. A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány OBM adatbázisából azonban jól kiolvasható, hogy évről évre egyre több alkalmas költőláda volt a vármegyében melyeknek nagyrésze oszlopláda, és az elmúlt években növekedett a költések száma is. Kutatásaimhoz hozzátartozott az is, hogy az Alapítványnál költőládákat és madárodúkat is készítettem, melyeknek jórésze vércseláda volt.

A felmérések eredményei, illetve a dolgozatomban elemzett adatok alapján kijelenthető, hogy a vörös vércse állománya – ha viszonylag kis mértékben és lassan ugyan, - de növekszik a vármegyében. Sajnos a madarakat veszélyeztető tényezők jelenléte (középfeszültségű vezetékek, madármérgezés) nagyban befolyásolja a faj hosszú távú megmaradását, életfeltételeit és szaporodását. A faj létszámának növelése érdekében minél több ládát lenne

javasolt kihelyezni, ezzel bővítve a költési lehetőségeiket, valamint rendkívül fontos lenne a veszélyeztető tényezőknek a csökkentése és mérséklése. Jó kapcsolatokat kell kialakítani a földtulajdonosokkal és ismertetni számukra ezt a védelmi tevékenységet. Fel kellene deríteni a veszélyes légvezetékeket, az oszlopokat pedig le kellene szigetelni. A meglévő költséket pedig célszerű lenne nyomon követni, hogy az állományuk a továbbiakban is növekedni tudjon és stabilizálódjon.

Ha sikerülne a fajt stabilan, nagyobb számban megtelepíteni, az pozitív változásokat hozhatna a mezőgazdaságban, és általa az ember és a természet is jól járhatna, hiszen a fajnak igen nagy szerepe van a vegyszermentes mezőgazdasági védekezésben.